

Bekendtgørelse om ansvarshavende aktuar i firmapensionskasser¹⁾

I medfør af § 2, stk. 7, § 35, stk. 5, og § 117, stk. 8, i lov nr. 1703 af 27. december 2018 som ændret ved § 6 i lov nr. 369 af 9. april 2019, § 13 i lov nr. 552 af 7. maj 2019 og § 8 i lov nr. 554 af 7. maj 2019, fastsættes:

Anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på firmapensionskasser, der har tilladelse til at drive virksomhed efter § 12 i lov om firmapensionskasser.

Antagelse og afskedigelse af den ansvarshavende aktuar

§ 2. Antagelse og afskedigelse af den ansvarshavende aktuar kan alene foretages af bestyrelsen.

§ 3. Senest 14 dage efter at bestyrelsen har antaget en ansvarshavende aktuar, skal dette indberettes til Finanstilsynet.

Stk. 2. Bestyrelsen skal ved indberetningen, der er nævnt i stk. 1, afgive en erklæring om, at den ansvarshavende aktuar opfylder kravene efter §§ 5-8.

Stk. 3. Bestyrelsen og den ansvarshavende aktuar skal senest en måned efter, at den ansvarshavende aktuar fratræder, sende hver sin redegørelse til Finanstilsynet om baggrunden for fratrædelsen.

Krav til den ansvarshavende aktuar

§ 4. På tidspunktet for antagelsen skal den ansvarshavende aktuar opfylde kravene til uddannelse og erfaring som følger af §§ 5-8.

Uddannelseskrav til den ansvarshavende aktuar

§ 5. Den ansvarshavende aktuar skal have afsluttet en af følgende uddannelser:

- 1) Aktuaruddannelsen fra et dansk universitet (cand.act.).
- 2) Aktuaruddannelsen fra et andet land, hvis uddannelsen indeholder
 - a) kurser svarende til de kurser i forsikringsmatematik, der indgår i aktuaruddannelsen på bachelorniveau fra et dansk universitet,
 - b) kurser svarende til de obligatoriske kurser i livsforsikringsmatematik, der indgår i aktuaruddannelsen på kandidatniveau fra et dansk universitet, og
 - c) kurser i dansk forsikringsjura og forsikringsregnskab svarende til aktuaruddannelsen på bachelorniveau fra et dansk universitet eller tilsvarende.
- 3) En uddannelse fra et dansk universitet beslægtet med cand.act., herunder uddannelserne cand.scient., cand.stat. og cand.scient.oecon, eller en tilsvarende udenlandsk uddannelse, hvis uddannelsen opfylder følgende krav:
 - a) Uddannelsen skal være suppleret med kurser i forsikringsmatematik samt kurser i dansk forsikringsjura og forsikringsregnskab svarende til aktuaruddannelsen på bachelorniveau fra et dansk universitet eller en tilsvarende udenlandsk uddannelsesinstitution.
 - b) Uddannelsen skal være suppleret med kurser svarende til de obligatoriske kurser i livsforsikringsmatematik, der indgår i aktuaruddannelsen på kandidatniveau fra et dansk universitet.

Krav til den ansvarshavende aktuars erfaring

§ 6. Den ansvarshavende aktuar skal efter afslutningen af uddannelsen som cand.act., der er nævnt

¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/2341/EU af 14. december 2016 om arbejdsmarkedsrelaterede pensionskassers (IORP'ers) aktiviteter og tilsynet hermed, EU-Tidende 2016, nr. L 354, side 37.

i § 5, nr. 1, have deltaget i praktisk aktuararbejde for

- 1) livsforsikringsselskaber eller tværgående pensionskasser omfattet af lov om finansiel virksomhed,
- 2) firmapensionskasser omfattet af lov om firmapensionskasser eller
- 3) Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 2. Den ansvarshavende aktuar skal efter afslutningen af uddannelsen, der er nævnt i § 5, nr. 1, have deltaget i det praktiske aktuararbejde i de selskaber, der er nævnt i stk. 1, nr. 1-3, på fuld tid i mindst fem år inden for de sidste ti år. Mindst et af de fem år skal være i tæt samarbejde med en ansvarshavende aktuar i et af de selskaber, der er nævnt i stk. 1, nr. 1-3.

§ 7. Den ansvarshavende aktuar skal efter afslutningen af en af de uddannelser, der er nævnt i § 5, nr. 2 eller 3, have deltaget i praktisk aktuararbejde for et af de selskaber, der er nævnt i § 6, stk. 1, nr. 1-3, på fuld tid i mindst seks år inden for de sidste ti år. Den ansvarshavende aktuar skal efter afslutningen af en af de i § 5, nr. 2 og 3, nævnte uddannelser og supplerende kurser have arbejdet tæt sammen med en ansvarshavende aktuar i et af de selskaber, der er nævnt i § 6, stk. 1, nr. 1-3, i mindst et af de seks år.

§ 8. Den ansvarshavende aktuar skal som minimum have opnået et indgående kendskab til udarbejdelse af anmeldelser af det tekniske grundlag m.v., bonussystemer, forsikringstekniske opgørelser, herunder beregning af solvenskrav, opgørelse af hensættelser og udarbejdelse af den årlige beretning til Finanstilsynet.

Funktionsbeskrivelse for den ansvarshavende aktuar

§ 9. Bestyrelsen skal udfærdige en funktionsbeskrivelse for den ansvarshavende aktuar. Funktionsbeskrivelsen skal indeholde en overordnet beskrivelse af, hvilke opgaver der skal udføres i egenskab af ansvarshavende aktuar.

Stk. 2. I firmapensionskasser, hvor andre medarbejdere udfører opgaver for den ansvarshavende aktuar, skal funktionsbeskrivelsen overordnet angive fordelingen af opgaver. Funktionsbeskrivelsen skal tillige indeholde overordnede retningslinjer for den ansvarshavende aktuars uddelegering af opgaver, herunder for den ansvarshavende aktuars efterfølgende kontrol af de uddelegerede opgaver.

Stk. 3. I firmapensionskasser, som har under 100 medlemmer, kan bestyrelsen undlade at udfærdige en funktionsbeskrivelse for den ansvarshavende aktuar.

Den ansvarshavende aktuars rapportering

§ 10. Den ansvarshavende aktuar skal i forbindelse med bestyrelsens vedtagelse af årsrapporten udfærdige en skriftlig rapport til bestyrelsen, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Aktuarrapporten, der er nævnt i stk. 1, skal underskrives af den ansvarshavende aktuar samt forelægges for og underskrives af den samlede bestyrelse.

Stk. 3. Kopi af den i henhold til stk. 2 underskrevne aktuarrapport skal indsendes elektronisk til Finanstilsynet senest ti dage efter, at firmapensionskassens generalforsamling har godkendt årsrapporten.

Stk. 4. I firmapensionskasser, som har under 100 medlemmer, kan den ansvarshavende aktuar undlade at udfærdige en skriftlig rapport til bestyrelsen.

§ 11. Aktuarrapporten skal indeholde alle væsentlige konklusioner af betydning for regnskabsafleggelsen fra den ansvarshavende aktuars beretning til Finanstilsynet om regnskabet for det år, beretningen vedrører.

Stk. 2. Aktuarrapporten skal indeholde en fortegnelse over de anmeldelser af firmapensionskassens tekniske grundlag m.v., der er foretaget i årets løb. Fortegnelsen skal suppleres med den ansvarshavende aktuars eventuelle bemærkninger til anmeldelserne.

Stk. 3. I aktuarrapporten skal den ansvarshavende aktuar oplyse, om den pågældende har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

Stk. 4. I aktuarrapporten skal den ansvarshavende aktuar oplyse, om årsrapporten efter den ansvarshavende aktuars opfattelse giver et retvisende billede af firmapensionskassens aktuarmæssige forhold

Stk. 5. Bestyrelsen skal i aktuarrapporten gøres bekendt med alle andre væsentlige konklusioner i den ansvarshavende aktuars beretning end de, der er nævnt i stk. 1.

Den ansvarshavende aktuars beretning

§ 12. Den ansvarshavende aktuar skal underskrive sin årlige beretning til Finanstilsynet.

Stk. 2. Den underskrevne beretning skal indsendes elektronisk til Finanstilsynet senest en måned efter, at firmapensionskassens generalforsamling har godkendt årsrapporten for det år, beretningen vedrører.

Stk. 3. Finanstilsynet kan efter ansøgning dispensere fra den frist, der er fastsat i stk. 2.

§ 13. Den ansvarshavende aktuar skal udfærdige beretningen i henhold til angivelserne i Bilag 1. Afsnit og punkter i beretningen skal have samme nummerering som i Bilag 1.

Stk. 2. Beretningen skal indeholde en indholdsfortegnelse med sideangivelse af punkterne i beretningen.

Stk. 3. Den ansvarshavende aktuar kan undlade at udfylde et afsnit eller et punkt i beretningen, hvis den ansvarshavende aktuar vurderer, at det ikke er relevant at udfylde. Den ansvarshavende aktuar skal i så fald under det pågældende afsnit eller punkt anføre begrundelsen for, at punktet eller afsnittet ikke er udfyldt.

Stk. 4. Hvis den ansvarshavende aktuar vurderer, at der under de enkelte afsnit er yderligere forhold, der bør omtales, er den ansvarshavende aktuar pligtig til at medtage disse, eksempelvis under selvstændige overskrifter i afsnit 10 i Bilag 1.

§ 14. Den ansvarshavende aktuars beretning skal opfylde betingelserne i stk. 2-4, hvis beretningen også skal fungere som aktuarrapport, jf. § 10.

Stk. 2. Beretningens afsnit 1 skal suppleres med følgende punkter:

- 1) Punkt 1.6., der skal indeholde en fortegnelse over de i årets løb foretagne anmeldelser og bemærkninger hertil, jf. § 11, stk. 2.
- 2) Punkt 1.7., der skal indeholde oplysning om, hvorvidt den ansvarshavende aktuar har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om, jf. § 11, stk. 3.
- 3) Punkt 1.8., der skal indeholde særskilte oplysninger om, at årsrapporten efter den ansvarshavende aktuars opfattelse ikke giver et retvisende billede af firmapensionskassens aktuarmæssige forhold, hvis den ansvarshavende aktuars kontrol indebærer, at dette efter den pågældendes opfattelse er tilfældet, jf. § 11, stk. 4.

Stk. 3. Beretningen skal forelægges for og underskrives af den samlede bestyrelse, jf. § 10, stk. 2.

Stk. 4. Den underskrevne beretning skal indsendes elektronisk til Finanstilsynet senest ti dage efter, at firmapensionskassens generalforsamling har godkendt årsrapporten for det år, beretningen vedrører, jf. § 10, stk. 3.

Stk. 5. Finanstilsynet kan efter ansøgning dispensere fra den frist, der er fastsat i stk. 4.

Straffebestemmelser og ikrafttræden

§ 15. Med bøde straffes den, der overtræder §§ 2-8, § 9, stk. 1-2, § 10, stk. 1-2, § 11, § 12, stk. 1-2, § 13 og § 14, stk. 1-4.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2020.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1014 af 28. oktober 2009 om ansvarshavende aktuar i firmapensionskasser ophæves.

Stk. 3. Vejledning nr. 10091 af 15. december 2006 om indholdet i den ansvarshavende aktuars beretning ophæves.

Finanstilsynet, den XX

Jesper Berg

/ Line Bergmann

Indholdet af den ansvarshavende aktuars beretning

1. Overordnede oplysninger

1.1. Der skal som minimum gives følgende oplysninger:

- a. En karakteristik af firmapensionskassen. Karakteristikken skal om minimum indeholde oplysning om, hvorvidt pensionskassen er lukket for tilgang, om den er ydelses- eller bidragsdefineret, og hvilken type regulering den har.
- b. En beskrivelse af firmapensionskassens samlede bestand. Beskrivelsen skal som minimum oplyse
 - 1) antal medlemmer og pensionsmodtagere,
 - 2) bidragsstørrelse og
 - 3) størrelsen af udbetalte ydelser.
- c. Oplysning om, hvilke tegningsgrundlag firmapensionskassen anvender.

Hvis firmapensionskassens bestand består af flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, skal oplysningerne angives for hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere.

1.2. Det skal oplyses, om revisionsprotokollen indeholder særlige bemærkninger af aktuarmæssig karakter, og i så fald skal disse bemærkninger kommenteres. Der skal endvidere redegøres for, hvilke tiltag bemærkningerne eventuelt har givet anledning til.

1.3. Der skal udarbejdes en overordnet aktuarmæssig analyse af årets nettoresultat i henhold til årsregnskabet. Med udgangspunkt i analysen skal der kommenteres på

- a. udviklingstendenser og
- b. bevægelser i egenkapitalen.

Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal der tillige kommenteres på bevægelser i bonusreserven.

1.4. I det omfang, det er relevant for firmapensionskassen, skal der udarbejdes en samlet opgørelse over årets margin på hvert af grundlagselementerne rente, risiko og omkostninger, og der skal kommenteres på oplysningerne, herunder udviklingstendenser.

1.5. Der skal udarbejdes en risikoanalyse for hvert tegningsgrundlag af risikofaktorer ved død og invaliditet, idet der anvendes bestandene

- a. "positiv dødsrisiko" (firmapensionskassen tjener på, at medlemmet/pensionsmodtageren lever længe),
- b. "negativ dødsrisiko" (firmapensionskassen taber på, at medlemmet/pensionsmodtageren lever længere) og
- c. invaliderisiko.

2. Ydelsesdefinerede pensionsordninger med garanteret regulering af pensionsydelserne

2.1. Firmapensionskassens principper for garanteret regulering af medlemmernes og pensionsmodtagernes pensionsydelser skal beskrives. Hvis firmapensionskassens bestand består af flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, skal principperne for garanteret regulering af medlemmers og pensionsmodtageres pensionsydelser beskrives for hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere med garanteret regulering af pensionsydelserne.

2.2. Størrelsen af årets faktiske garanterede regulering af medlemmernes og pensionsmodtagernes pensionsydelser skal oplyses. Størrelsen skal oplyses i procent samt i kroner. Der skal endvidere redegøres for,

- a) hvordan den faktiske regulering stemmer overens med den reguleringstakt, der er forudsat i tegningsgrundlaget og hensættelsesgrundlaget
- b) at den reguleringstakt, der er forudsat i tegningsgrundlaget, er forsigtigt fastsat, jf. § 8, stk. 4, og § 12, stk. 4, i bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser
- c) at den reguleringstakt, der er forudsat i hensættelsesgrundlaget, er fastsat i overensstemmelse med § 4, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse om værdiansættelse af pensionshensættelser og pensionsordninger ved omvalg for firmapensionskasser.

Hvis firmapensionskassens bestand består af flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, skal oplysningen og redegørelsen ovenfor gives for hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere med garanteret regulering af pensionsydelserne.

2.3. Hvis firmapensionskassen har anvendt overskud til helt eller delvis at nedsætte pensionsbidraget eller engangsindskud, jf. § 14, stk. 3, i lov om firmapensionskasser og § 16 i bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser, skal der redegøres for, at firmapensionskassen efter nedsættelsen har en basiskapital, der opfylder kravene i lovens kapitel 9, jf. lovens § 14, stk. 3, nr. 2. Størrelsen af den samlede nedsættelse af bidrag og engangsindskud i året skal oplyses.

3. Ydelsesdefinerede pensionsordninger med mulighed for bonusudlodning

3.1. Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal medlemmernes og pensionsmodtagernes mulighed for at få del i bonusudlodning beskrives.

Hvis firmapensionskassens bestand består af flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, der har forskellig mulighed for at få del i bonusudlodning, skal muligheden for at få del i bonusudlodning beskrives for hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere.

3.2. Metoden for firmapensionskassens bonustilskrivning skal beskrives.

Hvis firmapensionskassens bestand består af flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, der har forskellig mulighed for at få del i bonusudlodning, skal metoden for bonustilskrivning beskrives for hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere.

3.3. Fordelingen af årets overskud mellem en eventuel bonusreserve, tilskrevet bonus og egenkapital skal oplyses.

3.4. Der skal redegøres for, at beregningen og fordelingen af overskud har ført til en rimelig fordeling, jf. § 48, stk. 2, i lov om firmapensionskasser.

4. Øvrige pensionsordninger¹

4.1. Hvis firmapensionskassen har en eller flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, der ikke er omfattet af afsnit 2 og afsnit 3, skal der redegøres for principperne for pensionsordningen for hver af disse grupper af medlemmer og pensionsmodtagere.

4.2. For hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere, der ikke er omfattet af afsnit 2 og afsnit 3, skal der i beretningen angives de i punkt 2.1.-3.4. nævnte oplysninger i det omfang, det er relevant.

5. Firmapensionskassens soliditet

5.1. Der skal udarbejdes en analyse af de øjeblikkelige konsekvenser for størrelsen af firmapensionskassens pensionshensættelser, egenkapital, basiskapital og solvensmargen, hvis det gule risikoscenarie (meget negativ markedsudvikling)² indtræffer. Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal denne tillige indgå i analysen. Firmapensionskassens seneste årsregnskabstal skal benyttes i analysen. På baggrund heraf skal **skema A** udfyldes.

5.2. Det skal oplyses, hvilken betydning et fald på 10 pct. i dødelighedsintensiteten i det anmeldte hensættelsesgrundlag har for analysen i punkt 5.1.

Det skal tillige oplyses, hvilken betydning en stigning på 10 pct. i invalideintensiteten i det anmeldte hensættelsesgrundlag har for analysen i punkt 5.1.

5.3. Firmapensionskassens investeringsprofil skal vurderes på baggrund af analysen i punkt 5.1. Det skal vurderes, om det gule risikoscenarie giver anledning til at ændre firmapensionskassens investeringsprofil.

Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal firmapensionskassens bonusudlodningspolitik tillige vurderes på baggrund af analysen i punkt 5.1. Det skal vurderes, om det gule risikoscenarie giver anledning til at ændre firmapensionskassens bonusudlodningspolitik.

5.4. Firmapensionskassens renterisiko på aktiver og passiver skal angives, beregnet med en renteændring svarende til den, der anvendes i beregningen af det gule risikoscenarie. Hvis der er misforhold mellem renterisikoen på aktiver og passiver, skal firmapensionskassens overvejelser i den anledning oplyses, herunder hvilket tiltag firmapensionskassen eventuelt har besluttet eller påtænker at beslutte for at sikre bedre sammenhæng mellem renterisikoen på aktiver og passiver.

5.5. Der skal redegøres kort for, hvordan firmapensionskassen styrer sammenhængen mellem aktiver og passiver, og for firmapensionskassens risikovillighed. Firmapensionskassens styring af sammenhængen mellem aktiver og passiver og firmapensionskassens risikovillighed skal vurderes.

6. Pensionsmæssige hensættelser

6.1. Der skal udarbejdes en oversigt over størrelsen af regnskabsposten *Pensionshensættelser* svarende til eksemplet i **skema B**. Oversigten skal dække de seneste 5 år.

Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal oversigten svarende til eksemplet i **skema B** udvides, så oversigten tillige indeholder de sidste 5 års størrelser af regnskabsposten *Bonusreserve*.

Hvis firmapensionskassens bestand består af flere grupper af medlemmer og pensionsmodtagere, jf. punkt 1.1, sidste afsnit, skal oplysningerne angives for hver gruppe af medlemmer og pensionsmodtagere. Oversigten svarende til eksemplet i **skema B** skal i så fald udvides.

6.2. De anvendte parametre for rente, dødelighed, invaliditet og omkostninger til opgørelsen af pensionshensættelserne skal analyseres. Som minimum skal analysen kort forklare forudsætningerne for de anvendte parametre.

7. Genforsikring

7.1. Firmapensionskassens genforsikringsprincipper skal beskrives og vurderes. Hvis firmapensionskassen anvender genforsikring, skal årets resultat af genforsikringen oplyses og kommenteres.

8. Konkrete påbud m.m. fra Finanstilsynet

8.1. Hvis Finanstilsynet har givet firmapensionskassen konkrete påbud eller lignende om opfølgning via den ansvarshavende aktuars beretning, skal der redegøres særskilt herfor.

9. Det aktuarmæssige indhold i firmapensionskassens aktiviteter og materiale

9.1. Den skal redegøres for, hvordan den ansvarshavende aktuar har udført sin tilsynspligt i henhold til lov om firmapensionskasser § 35, stk. 2.

10. Andre forhold

10.1. Her anføres forhold, som ikke umiddelbart kan henføres til afsnit 1-9, men som den ansvarshavende aktuar vurderer, at Finanstilsynet skal være opmærksom på. Finanstilsynet kan f.eks. gøres opmærksom på initiativer, som firmapensionskassen planlægger at iværksætte i fremtiden, eller på forhold, som det er hensigtsmæssigt, at Finanstilsynet er opmærksom på.

Skema A (Resultaterne af følsomhedsanalyserne) ³					
Kr.	År	Pensionshensættelser	Egenkapital	Basiskapital	Solvensmargin
Årets regnskabstal					
Gult risikoscenarie					

Skema B (Størrelsen af pensionshensættelserne) ⁴					
Kr.	År	År – 1	År – 2	År – 3	År – 4
Pensionshensættelser					

1 Indeholder de pensionsordninger, der endnu ikke er behandlet i de foregående afsnit, f.eks. ydelsesdefinerede pensionsordninger uden garanteret regulering af pensionsydelserne.

2 Se § 4 i bekendtgørelse om firmapensionskassers indberetning og følsomhedsanalyser.

3 Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal Skema A udvides med en ekstra kolonne "Bonusreserve".

4 Hvis firmapensionskassen har en bonusreserve, skal Skema B udvides med en ekstra række "Bonusreserve".